

Enkät (2009) – rusmedelsförebyggande och åtgärdsplaner

Högstadiе- och andra stadiets skolor i Helsingfors

Karin Rantala, 12.01.2010

Av de tillfrågade skolorna har tio av fjorton svarat på enkäten och av de skolor som svarat har:

- 50 % en plan som kombinerar både förebyggande och åtgärder
- 20 % enbart en åtgärdsplan
- 10 % enbart en förebyggande plan
- 20 % ingen plan överhuvudtaget.

Bara två av de existerande planerna är uppdaterade under de senaste två åren, tre är uppdaterade år 2007 och tre stycken har inte uppdaterats sedan 2002. Två av skolorna uppdaterar sin plan årligen, en vart tredje år, medan fem skolor inte har fastslagit hur ofta planen skall uppdateras. Ingen av skolorna har baserat sin plan på Hälsa i Skolan-undersökningen och överlag verkar planerna ha en rätt så svag förankring i vetenskaplig forskning. Det finns ett starkt inslag av att planen snarare är framtagen utifrån personalens, elevernas och föräldrarnas observationer och önskemål, "maggropskänsla" osv. Det varierar mycket mellan de olika skolorna vad gäller t.ex. för vem planen finns tillgänglig, vem som överhuvudtaget känner till den, var planen finns upplagd osv.

En majoritet av de skolor som har en plan är någorlunda nöjda med den, emellertid verkar det som att mycket kunde bli bättre:

- Som fungerande verktyg ges den genomsnittsvitsordet 6,33.
- Skolorna är också relativt nöjda med hur detaljerad och informativ den är (6,43).
- De planer som finns verkar däremot vara dåliga på att omfatta sådant som anses vara aktuellt i skolorna, på den punkten ges ett så lågt vitsord som 3,5.
- Och det finns ett missnöje med hur planerna uppdateras t.ex. så att kontaktuppgifterna är korrekta – genomsnittsvitsordet är 4,71.

Hälften av skolorna som svarat menar att de behöver hjälp med att lägga upp en plan då de inte vet hur det görs. Och alla skolorna vill ha information om och ta emot hjälp med att lägga upp en plan. Många vill veta om hur skolan kan jobba förebyggande och få information om förebyggande metoder. Av de svarande vill också många veta hur man kan känna igen rusmedelsanvändning hos unga, samt hur man diskuterar rusmedel med ungdomar. Det behövs också kunskap om hur man skall gå tillväga när man är oroad över en elevs rusmedelsbruk, hur man tar upp denna oro med eleven, samt hur man tar upp oron med

föräldrarna. Många vill också ha information om hur man skall göra när man är orolig över en förälders rusmedelsbruk.

Hur ofta uppdateras planen?

Svar	Antal	Procent
Varje termin	0	0,00%
Varje år	2	25,00%
Vart annat år	0	0,00%
Vart tredje år	1	12,50%
Den har aldrig uppdaterats	0	0,00%
Det har inte bestäms hur ofta den ska uppdateras	5	62,50%
Övrigt, specificera	0	0,00%
Yhteensä	8	100%

När är planen senast uppdaterad?

Svar	Antal	Procent
2009	1	12,50%
2008	1	12,50%
2007	3	37,50%
2006	0	0,00%
2005	0	0,00%
2004	0	0,00%
2003	0	0,00%
2002	3	37,50%
2001	0	0,00%
2000	0	0,00%
På 1990-talet	0	0,00%
Tidigare än på 1990-talet	0	0,00%
Tillsammans	8	100%

Vilken information baserar sig planen/uppdateringar av planen på? Du kan välja flera alternativ.

Svar	Antal	Procent
Hälsa i Skolan-enkätens resultat	0	0,00%
Enkäter, undersökningar etc som görs i skolan	0	0,00%
Espad-undersökningens resultat	0	0,00%
Annan aktuell forskning	1	12,50%
Personalens, föräldrars eller elevers observatörer	2	25,00%
Personalens, föräldrars eller elevers önskemål	1	12,50%
Så kallad maggropsskänsla	1	12,50%
Ingen särskild information	2	25,00%
Annat, vad?	3	37,50%

Jag önskar information för mig eller min personal om något av följande: Du kan välja flera alternativ.

Svar	Antal	Procent
Rusmedelsförebyggande planer för skolan	6	60,00%
Hur skolan kan förebygga	4	40,00%
Rusmedelsförebyggande metoder	4	40,00%
Hur man känner igen rusmedelsanvändning hos unga	5	50,00%
Hur man diskuterar rusmedel med ungdomar	5	50,00%
Hur man ska gå till väga när man är orolig för en elevs rusmedelsbruk	4	40,00%
Hur man tar upp oro gällande rusmedel med eleven	5	50,00%
Hur man tar upp oro gällande elevens rusmedelsbruk med föräldrarna	5	50,00%
Hur man ska gå till väga när man är orolig för en förälders rusmedelsbruk	4	40,00%
Service för barn och unga med rusmedelsproblem	4	40,00%

	Alla
	N=10
Hur väl tycker du att planen fungerar?	5,79
Planen är ett fungerande verktyg	6,33
Planen är tillräckligt detaljerad och informativ	6,43
Planen är så tydlig att vem som helst kan använda den	7,14
Planen tar upp alla händelser som varit aktuella på skolan	3,50
Planen är tillräckligt uppdaterad, tex stämmer kontaktuppgifter	4,71
Planen innehåller tillräcklig information om vem som ska agera och hur i olika situationer	6,57
Planen innehåller tillräcklig info om vilka aktörer utanför skolan kan hjälpa i olika situationer	5,57
Genomsnitt	5,79

